

Mededeelingen.

HET LEGGEN VAN VANGSTAMMEN TEGEN DEN DENNENSCHERDER

door

A. D. Voûte.

Het Comité ter bestudeering en bestrijding van insectenplagen in bosschen brengt het volgende bericht ter kennis van de Nederlandsche boschbouwers:

Reeds vele malen heeft ons Comité gewezen op de wenschelijkheid om tusschen 15 Mei en 1 Augustus opnieuw vangstammen te leggen in de grovedennenbosschen, in welke een plaag van de dennenscheerder mag worden verwacht. Daar echter het leggen van vangstammen gedurende deze periode in strijd was met de boschwet, hebben wij steeds geadviseerd om alvorens tot het leggen van de vangstammen over te gaan, de toestemming te vragen van het Staatsboschbeheer. Thans is een besluit verscheenen van den Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening, waardoor het vragen van deze toestemming overbodig is. Het besluit luidt aldus:

„De Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening;

Gelet op artikel 5 lid 1 der Boschwet 1922;

Gezien de beschikking van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw van 28 April 1923, opgenomen in de Nederlandsche Staatscourant No. 83 van dat jaar;

Heeft goedgevonden

ter bestrijding van den dennenscheerder voor het jaar 1946 algeheele ontheffing te verleenen van het verbod om tusschen 15 Mei en 1 Augustus geveld naaldhout te laten liggen of opgestapeld te houden, doch zulks alleen voor zoover dit hout dient voor vangstammen.

's Gravenhage, 11 Mei 1946.

De Minister van Landbouw, Visscherij
en Voedselvoorziening

Naar aanleiding van dit besluit moge er nog eens nadrukkelijk op worden gewezen, dat het de dennenscheerderplaag in de hand werkt om vangstammen, welke dit voorjaar zijn gelegd, opgeschild te laten liggen tot na 15 Mei. De jonge kevers toch verlaten kort na dezen datum den stam en begeven zich naar de kronen van de boomen, waar zij de zoo gevreesde beschadigingen toebrengen.

De oude kevers, die zoeken naar een boom, waarin zij hun eieren kunnen leggen, vliegen tot 1 Augustus. Legt men na 15 Mei opnieuw vangstammen, dan worden deze oude kevers gevangen en het bosch zoodoende tegen de plaag beschermd.

Daar de kevers zich gedurende den zomer sneller ontwikkelen, dan in het vroege voorjaar, is het gewenscht, dat de vangstammen na 3, hoogstens 4 weken, worden geschild. Doet men dit niet, dan vormen ook deze stammen een gevaar voor het bosch en doet men beter geen vangstammen te leggen.

DE GROENE SPARRENLUIS, *ELATOBIMUM ABIETINUM* WLK.

door

D. Hille Ris Lambers.

Op verzoek van Prof. te Wechel vestigen we hier even de aandacht op een dit jaar hier en daar schadelijk optredend luisje op verschillende *Picea* soorten. Het dier is al verschillende malen uit Nederland vermeld, maar het is voor het eerst, dat wij ze in Nederland zagen, na jaren lang zoeken.

Elatobium abietinum staat in de litteratuur bekend als een der gevaarlijkste vijanden

van *Picea* soorten. De luizen zuigen aan de naalden en op de plaats waar ze zuigen ontstaat een gele verkleuring, waarna bij sommige *Picea* soorten de naald eerst verdort, bij andere direct afvalt, als er slechts een paar vlekjes op ontstaan zijn. Daar de luizen als ze optreden, dit meestal in enorme massa's doen, kunnen heele boomen plotseling ontnaald worden en sterven. De schade schijnt hoofdzakelijk in (de herfst en) het vroege voorjaar aan de oude naalden te worden toegebracht, wanneer de vijanden te ruste zijn en de luis zich nog steeds kan ontwikkelen en vermeerderen. Want dit is een zeer eigenaardig soort luis, waarvan alleen vivipare wijfjes bekend zijn, die dan ook op de naalden overwinteren en reeds zeer vroeg zich gaan vermeerderen, inplaats van, zooals het een fatsoenlijke luis uit de groep der Aphiden betaamt, winterieren te leggen die zelden voor midden Maart uitkomen.

Onder de Coniferenluizen is dit dier zeer gemakkelijk te herkennen. Het is namelijk de eenige op Coniferen levende bladluisoort met lange, bulsvormige siphonen aan het achterlijf. Van toevallig op Coniferen verzeilde verwanten kan het beest onderscheiden worden, doordat het slanke deel van het laatste sprietlid ongeveer evenlang is als het dikkere basale deel. De kleur van alle vormen is effen groen. De lengte is omstreeks 2 mm. en de vorm is elliptisch met een zwakke ventrale afplatting. Ze zitten aan de onderzijde der naalden, waar ze hun aanwezigheid slechts verraden door het afscheiden van honigdauw, die veel vliegen en Hymenoptera lokt, en door de verkleuring der naalden. Later, na medio Mei, kan ook een zeer druk verkeer van Lievenheersbeestjes en hun larven over de takken een aanwijzing vormen voor de aanwezigheid van deze luis. Als zeer actieve vijand van deze bladluis wordt behalve het gebruikelijke complex van sluipwespijjes, zweefvliegglarven, lievenheersbeestjes en hun larven, enz. nog de Grootoorvleermuis genoemd, die zeer op deze luis gesteld schijnt te zijn, zoodat honderden exemplaren in hun maag zijn aangetroffen.

De schade vertoont enkele eigenaardigheden, die van andere luizen niet bekend zijn. Jonge boomen in kweekerijen hebben over het algemeen niet te lijden, maar oude boomen worden dikwijls geheel ontnaald in de jaren, waarin de luis plotseling massaal optreedt. In alle geschriften wordt er de aandacht op gevestigd, dat niet alle *Picea* soorten evenveel te lijden hebben. *Picea polita*, *P. Morinda*, *P. hondoensis*, *P. Alcockiana*, en *P. omoriak* vertoonen weinig of geen reactie. Beperkte schade wordt vermeld van *P. Engelmanni* en *P. Glehnii*.

Buitengewoon hevige schade evenwel wordt uit alle gebieden waar deze bladluis thans voorkomt, dus Europa, Noord-Amerika en Nieuw-Zeeland, gemeld wanneer *Picea sitchensis* en ook *P. excelsa* worden aangetast. Bij *P. sitchensis* vallen de naalden met enkele zuigvlekjes spoedig af en de boomen worden geheel ontnaald. Bij *P. excelsa* worden de naalden eerst geheel bruin maar blijven nog een poos hangen, zoodat de boomen er uitzien alsof ze verschroeid zijn. Later vallen ook hier de naalden af, maar de schade schijnt steeds lichter te zijn dan bij *P. sitchensis*. Goede afbeeldingen der beschadiging zijn te vinden in Theobald, 1926 en in Sorauer, 1932, ontleend aan Theobald.

Daar *Picea sitchensis* in Nederland groote belangstelling vindt, achtte Professor te W e c h e l het van belang, dat in dit Tijdschrift even de aandacht op een der belangrijkste vijanden werd gevestigd.

Bennekom, 30 Mei 1946.

Literatuur.

- Theobald, F. V., Plant Lice or Aphididae of Great Britain, 1926.
Boerner, C., & Schilder, F. A., in Sorauer, Handbuch d. Pflanzenkrankheiten, ed. IV, vol. V, pars 2, 1G 32.

ZIEKTENBESTRIJDING IN BELGIE.

In België zijn een paar besluiten door den Regent genomen en wel een „betreffende het vellen van door Olmenziekte aangetaste olmen” en een „betreffende het vellen van door kankerwratten aangetaste populieren”.

Beide besluiten schrijven de verplichting: aangifte van zieke boomen voor bij den betreffenden houtvester („woudmeester”) vóór 1 Juli van het loopende jaar, waarna ze binnen een te stellen termijn moeten zijn geveld, anders zal dit kunnen geschieden door de overheid zelf op kosten van den eigenaar. Het bestrijden van de ziekten wordt dus niet bereikt, daar verder niets is bepaald omtrent het onschadelijk maken van de schors der iepen en de kankers der populieren, zoodat het dus alleen maar een opruiming van zieke boomen betreft.

F. W. B.

Mededeelingen van de Nederlandsche Boschbouw-Vereeniging

NIEUWE LEDEN.

Tot het lidmaatschap werden toegelaten:

Ir L. W. Wilmes, Indisch houtvester, Heemstralaan 43, Arnhem.

Ir F. Philips, industrieel en boschbezitter, Eindhoven.

REDACTIE-COMMISSIE VOOR PUBLICATIES.

Door het oproepen in militairen dienst van den secretaris van de Redactie-commissie voor publicaties Ir J. van Soest, werd het noodig geoordeeld aan de commissie een vierde lid toe te voegen. Thans is benoemd Ir J. J. Smit te Hoenderloo, die zich zal belasten met het secretariaat.

ALGEMEENE VERGADERING VAN 24 MEI 1946.

De algemeene vergadering, die op 24 Mei 1946 te Gieten in hotel Braams werd gehouden, bijgewoond door 65 leden en 3 donateurs, werd geopend door den voorzitter, Dr H. van Vloten, met een rede, waarin de verschillende in den boschbouw belangrijke gebeurtenissen van den laatsten tijd werden herdacht. Deze rede, die in het tijdschrift zal worden opgenomen geeft een mooi overzicht van tal van hangende problemen. Geheel nieuw was de aankondiging, dat men hoopt, dat op 1 Juli a.s. het herlevende boschbouwproefstation te Wageningen zal worden opgericht en dat onze voorzitter als directeur werd aangezocht, waarmede wel een voor de hand liggende gelukkige keuze is gedaan.

Bij de behandeling der ingekomen stukken werd medegedeeld, dat de Dendrologische Vereeniging, die onze leden steeds gastvrij ontvangt, op 20 Juni haar zomerbijeenkomst te 's Gravenhage hoopt te houden en een esschendag op 19 Juli te Wageningen, terwijl het in de bedoeling ligt om in de tweede helft van September haar najaarsbijeenkomst te houden, gecombineerd met een tentoonstelling van de herstelwerkzaamheden der parken en plantsoenen van ons geheele land. Voorts werd er op gewezen, dat de Contact-commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming spoedig een orgaan „Natuur en Landschap” zal uitgeven, dat het tijdschrift voor Natuur- en Landschapsbescherming zal zijn. De abonnementsprijs zal voor leden van de Ned. Boschbouw Vereeniging slechts f 2.50 per jaar bedragen (voor niet-leden f 3.50). Een folder, waarop de plannen zijn uiteengezet en waarin een formulier voor aangifte is opgenomen, is op aanvraag bij onzen secretaris gratis te verkrijgen. Ter vergadering werd een door het Wageningsch Studenten Corps samengestelde lijst van in Indië omgekomen en gespaarde Wageningers aan de leden ter inzage gegeven.

De voorzitter deed nog mededeeling van activiteit der nomenclatuur-commissies. De commissie voor wetenschappelijke cursussen overweegt de mogelijkheid om de cursus in het Maarten Maartenshuis te Doorn te houden, daar de deelnemers niet in Wageningen kunnen worden ondergebracht. Het plan bestaat Dr Syrach Larsen, directeur van het boschbouwkundig Veredelingsinstituut in Denemarken, uit te noodigen. Omtrent den boschbrandweer achtte de voorzitter het wenschelijk, dat de organisatie even eenvoudig zou worden opgezet als voorheen, zonder duur apparaat, zooals de centrale brandweerorganisatie klaarblijkelijk van plan is in te richten.

Geroyeerd werden de in de agenda vermelde en in het Meinummer voor roeyement voorgedragen leden.

Bij de mededeelingen uit wetenschap of practijk deed de voorzitter een uitvoerige uiteenzetting omtrent de Douglas-aanastingen in ons land door de zwam Phaeocryptopus

(Adelopus) Gaemannii. Alle vormen worden aangetast en alle leeftijden. Het beste komen er echter af de groene douglas en de leeftijden boven de 45 jaren. Ook is de aantasting verschillend in haar uitwerking in de verschillende landen. Baronesse Van den Bosch van Verwoide-Voûte toonde een ernstige aantasting van beuk, waarschijnlijk van de eekhoorn. Dr Houtzagers wees op Armillaria mellea-aantasting van lariks, die nogal eens voorkomt en op het thans sterke optreden van Dothichiza populea, vooral op de Amerikaanse populier (Populus deltoides var. missouriensis) waardoor het gebruik van deze variëteit dubieus is geworden.

Bij de rondvraag heeft de heer Brantsma er op gewezen, dat het zeer zou zijn toe te juichen, als de particuliere boschbouw reeds thans zijn belangstelling zou toonen voor het nieuw op te richten boschbouw-proefstation, door een eenmalige bijdrage over 1946/1947 van 10 cent per ha. Dit denkbeeld werd in welwillende overweging gegeven.

De Secretaris der N.B.V.,
F. W. BURGER.

EXCURSIEDAGEN IN DRENTHE.

De excursiedagen in Drenthe, gehouden op 23, 24 en 25 Mei 1946, met Gieten als uitgangspunt en begunstigd door prachtig voorjaarsweer, waren zeer geslaagd. Op den avond van den eersten dag leidde de voorzitter de bijeenkomst in en sprak de heer Jansen over den aanleg van de jonge Drenthsche bosschen en de heer Blokhuis over de verpleging daarvan. Rede en voordrachten zullen in het tijdschrift worden opgenomen. De dagen zelf waren volgens het vooraf in het tijdschrift bekend gemaakte plan besteed. De deelname was overstelpend groot, zoodat zich de vraag voerde of het niet goed zou zijn ook kleinere excursis te houden voor technici of om de excursie in ploegen in te deelen. Door de gastvrijheid van de bevolking was het mogelijk om 60 van de 90 deelnemers bij de burgerij onder te brengen. Terecht werden hiervoor dan ook woorden van dank gesproken tot den burgemeester van Gieten, die op beide eerste dagen onze gast kon zijn. Ook de verzorging in hotel Braams, onder leiding van den exploitant, den heer Rijnberg, liet niets te wenschen over en was geheel in overeenstemming met de goede reputatie, die dit hotel reeds sedert vele jaren heeft. De ontvangst in het bosch was hartelijk. De beide leiders waren zakelijk en helder in hun toelichtingen. De getoonde beelden waren sprekend. De verfrissingen, op gulle wijze door het Staatsboschbeheer onderweg, op de meest urgente oogenblikken verstrekt, waren zeer welkom. Alles tezamen hebben deze dagen in alle opzichten de prettigste herinneringen nagelaten.

De Secretaris der N. B. V.,
F. W. BURGER.

NEDERLANDSCH INSTITUUT VAN LANDBOUWKUNDIGE INGENIEURS.

Het na-oorlogsche bestuur van het Nederlandsche Instituut van Landbouwkundige Ingenieurs is als volgt samengesteld:

Ir D. J. Maltha, voorzitter.
Prof. Ir A. M. Sprenger, onder-voorzitter.
Dr J. G. B. Beumée, secretaris.
Dr K. T. Wieringa, penningmeester en beheerder van het plaatsingsbureau.
Ir P. A. van den Ban, lid.
Ir J. G. Vermaat en
Prof. Dr S. J. Wellensiek, vertegenwoordigers van het N. I. Instituut van Landbouwkundige Ingenieurs.

STAATSBOSCHBEHEER.

Het ambtsgebied van de houtvesterij „Leeuwarden” is met ingang van 1 Januari 1946 uitgebreid met de eilanden Ameland en Schiermonnikoog, welke voorheen behoorden tot het ambtsgebied van de houtvesterij „Alkmaar”.

De houtvesterij „Utrecht” is in Februari 1946 uitgebreid met het beheer van twee uit het ruilverkavelingsplan Veenendaal (Geldersche Vallei) gespaarde natuurmonumenten. Het is een complex gedeeltelijk uitgeveende gronden in verschillende verlandings-

stadia — de Hel genoemd — ter grootte van 18,685 ha aan de Utrechtsche zijde en een van natuurlijk hooiland van 14,016 ha aan de Geldersche zijde van de Bisschop Davidsgrift.

Het ambtsgebied van de houtvesterij „Goes” is met ingang van 1 April 1946 uitgebreid met de gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Ossendrecht, Putte, Huybergen, Wouw, Halsteren, Steenberg, Nieuw Vossemeer en Dinteloord, welke vooreen behoorden tot het ambtsgebied van de houtvesterij „Breda”. Eerstgenoemde houtvesterij, onder beheer staande van Ir I. D. Sepers, kantoorhoudende te Bergen op Zoom, Halsterscheweg D 40, is tevens omgedoopt tot houtvesterij „Zeeland en het Markiezaat”.

PERSONALIA.

Ir I. D. Sepers, beheerend houtvester in de houtvesterij „Zeeland en het Markiezaat” van het Staatsboschbeheer en Ir G. J. Sissingh, beheerend houtvester in de houtvesterij „Zutphen” bij dezen dienst, zijn thans bevorderd tot houtvester.

Het bestuur van het lid van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging de Wageningse Studenten Boschbouwvereeniging is thans als volgt samengesteld W. M. Otto, voorzitter; J. P. Huysen, secretaris; Han Lioé Wan, penningmeester.

LEDEN, DONATEURS EN ABONNÉ'S.

De Penningmeester dankt allen, die zoo vriendelijk waren de verschuldigde contributie en abonnementsgelden over 1946 reeds aan hem over te maken.

Zij, die dit nog niet deden, wordt daartoe de gelegenheid gegeven tot 15 Juli a.s., bij voorkeur door overschrijving op de postrekening van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging te Arnhem, No. 171898.

Na dien datum wordt over de gelden, verhoogd met zegel- en incassokosten, gedisponeerd.

De Penningmeester:
Ir C. Staf.